

OLAF w 2019 r.: dochodzenia zapobiegają nadużyciom finansowym w różnych krajach i sektorach

W 2019 r. upłynęło 20 lat od utworzenia Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF). Jak pokazuje sprawozdanie OLAF-u za 2019 r., Urząd dokładał wszelkich starań, aby zapobiegać coraz bardziej skomplikowanym transgranicznym oszustwom w obszarach pomocy humanitarnej, ochrony środowiska oraz funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i rozwoju regionalnego. OLAF w istotny sposób przyczynił się do ochrony budżetu UE i obywateli europejskich w wielu dziedzinach: od wykrywania korupcji, przez skuteczną walkę z przemytem po ochronę konsumentów przed podrabianymi produktami.

Wykrywa, chroni, prowadzi dochodzenia: od 20 lat OLAF wspiera UE dzięki swojej unikalnej wiedzy eksperckiej, zapewnia odpowiednie wydawanie pieniędzy podatników oraz walczy z nadużyciami finansowymi, korupcją, przemytem i podrabianiem towarów. Urząd na bieżąco śledzi tendencje w zakresie oszustw i dostosowuje swoje narzędzia do nieustannie zmieniających się metod nadużyć finansowych grożących sprzeniewierzeniem środków, jakie Europa przeznaczająca na realizację swoich celów. Skuteczność OLAF-u jest ważnym atutem Europy, szczególnie w obliczu potencjalnych oszustw zagrażających budżetowi na lata 2021–2027, którego środki w wysokości 1,8 bln euro mają pomóc odbudować europejską gospodarkę po pandemii COVID-19. W ostatnich latach zauważyliśmy coraz więcej nadużyć finansowych związanych z funduszami UE przeznaczonymi na projekty w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Główny rozdział sprawozdania rocznego poświęcono natężonym działaniom OLAF-u w zakresie zwalczania oszustw związanych z ochroną środowiska. To skupienie się na projektach środowiskowych nabiera tym bardziej znaczenia w obliczu tego, że Zielony Ład jest kluczowym elementem unijnych wysiłków na rzecz odbudowy, stwierdził dyrektor generalny OLAF-u Ville Itälä.

Działalność dochodzeniowa OLAF-u w 2019 r. w liczbach:

- OLAF **zamknął 181 dochodzeń** oraz wydał **254 zaleceń** skierowanych do odpowiednich organów krajowych i unijnych,
- zalecił **odzyskanie 485 mln euro** do budżetu UE,
- oraz wszczął **223 nowe dochodzenia**.

Tendencje w zakresie dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych

W sprawozdaniu wskazano główne tendencje, które pojawiły się lub utrzymały w 2019 r.:

- zmywy przetargowe i manipulowanie **zamówieniami publicznymi**;

- trudniejsze do wykrycia **oszustwa transgraniczne**;
- częste nadużycia dotyczące **projektów realizowanych w państwach trzecich**;
- utrzymujące się oszustwa związane z **finansowaniem badań naukowych**;
- **przemyt i podrabianie produktów** z udziałem skomplikowanych sieci transgranicznych.

Skomplikowane oszustwa transgraniczne

Opublikowane dzisiaj sprawozdanie pokazuje, że różnorodność mechanizmów nadużyć finansowych wykrytych przez OLAF w 2019 r. jest bardzo duża. Urząd zalecił np. odzyskanie środków w wysokości 3,3 mln euro po pomyślnym wykryciu próby złożonego oszustwa związanego z udzieleniem zamówienia publicznego na zakup maszyn dziewiarskich finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W przypadku czterech różnych projektów finansowanych przez UE doszło do zмовы przetargowej między zamawiającymi i dostawcami. Miała ona na celu zakup maszyn po zawyżonej cenie, wyprowadzenie środków z funduszy unijnych i ich wypranie. Również w 2019 r. OLAF zakończył inne dochodzenie, w wyniku którego zalecił odzyskanie kwoty w wysokości prawie 1,5 mln euro. Miała ona zostać przekazana na pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych dla ludności cywilnej dotkniętej konfliktem w Syrii. W wyniku skomplikowanego oszustwa została jednak zdefraudowana przez byłych pracowników organizacji pozarządowej.

Oszustwa szkodliwe dla środowiska

Zrównoważony rozwój, przeciwdziałanie zmianie klimatu i ochrona środowiska są kluczowymi priorytetami Unii Europejskiej, a oszuści są gotowi wykorzystać każdą szansę, by nielegalnie zdobyć pieniądze. Dochodzenia prowadzone przez OLAF w coraz większym stopniu koncentrują się na nadużyciach finansowych związanych z projektami w zakresie ochrony środowiska naturalnego lub mającymi na nie wpływ. Przykładowo, w ramach tzw. afery Dieselgate OLAF ujawnił, że unijne środki przeznaczone na badania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń z pojazdów przeznaczono na opracowanie silnika, na którym montowano „urządzenie ograniczające skuteczność działania” w celu obejścia unijnych przepisów w zakresie emisji. Dochodzenia prowadzone przez OLAF w 2019 r. dotyczyły też handlu gatunkami zagrożonymi wyginięciem oraz nielegalnego pozyskiwania i przywozu drewna do UE, pochodzącego czasami z lasów chronionych. Dzięki prowadzonym dochodzeniom udało się ujawnić międzynarodowe mechanizmy nielegalnego handlu biodieslem, nadużycia finansowe dotyczące funduszy przeznaczonych na wykrywanie pożarów lasów oraz kilka przypadków oszustw dotyczących zasobów wodnych i gospodarowania odpadami. Jedno postępowanie zakończone w 2019 r. dotyczyło podrabiania zielonych akredytacji w celu uzyskania finansowania ze środków unijnych.

Przemyt wyrobów tytoniowych

W zeszłym roku OLAF pomógł władzom krajowym skonfiskować ponad 251,4 mln przemyconych papierosów. Zakończył również szereg dochodzeń dotyczących podejrzanych przesyłek z tytoniem do fajek wodnych, które trafiły do jednego z państw

członkowskich. Związane z tym straty w dochodach szacuje się na około 14 mln euro, co czyni przemysł tytoniu do fajek wodnych bardzo lukratywnym.

Współpraca z partnerami, poprawa narzędzi zwalczania nadużyć finansowych

OLAF nadal dąży do zacieśniania współpracy z organami krajowymi państw członkowskich UE i partnerami międzynarodowymi. Operacja przeprowadzona na podstawie danych wywiadowczych OLAF-u, przy wsparciu hiszpańskich służb celnych i współpracy władz Kolumbii i Meksyku, doprowadziła do zajęcia 400 ton podrobionego szamponu z Chin - taka ilość wystarczyłaby do napełnienia kilku basenów pływackich. W 2019 r. OLAF pracował nad nowymi porozumieniami z organami międzynarodowymi oraz organami krajowymi państw unijnych i trzecich. Podpisał porozumienie o współpracy administracyjnej z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym. Zapobieganie oszustwom pozostało najważniejszym priorytetem Urzędu. W swoich staraniach o zapewnienie ochrony nowego budżetu UE przed oszustami jest nadal na czele działań w zakresie walki z nadużyciami finansowymi. OLAF odegrał też zasadniczą rolę w przyjęciu w kwietniu 2019 r. nowej strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

Pełny tekst sprawozdania znajduje się [tutaj](#).

Misja, mandat i kompetencje OLAF-u

Misją OLAF-u jest wykrywanie nadużyć dotyczących środków finansowych UE, prowadzenie dochodzeń w takich sprawach i eliminowanie tych nadużyć.

OLAF realizuje swoją misję przez:

- prowadzenie niezależnych dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych i korupcji z udziałem funduszy UE, aby zagwarantować, że pieniądze unijnych podatników zostaną przekazane na projekty, które pomogą tworzyć miejsca pracy i sprzyjają wzrostowi gospodarczemu w Europie;
- przyczynianie się do wzmocnienia zaufania obywateli do instytucji UE dzięki prowadzeniu dochodzeń w sprawie poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE;
- tworzenie solidnej polityki UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

W swojej niezależnej działalności dochodzeniowej OLAF może prowadzić dochodzenia w sprawach dotyczących nadużyć finansowych, korupcji i innych przestępstw naruszających interesy finansowe UE w odniesieniu do:

- wszystkich wydatków UE: główne kategorie wydatków to fundusze strukturalne, polityka rolna i fundusze na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, wydatki bezpośrednie i pomoc zewnętrzna;
- niektórych obszarów dochodów UE – głównie opłat celnych;
- podejrzeń poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE.

Dodatkowych informacji udzielają:

Jana CAPPELLO

Rzecznik

Europejski Urząd ds. Zwalczania

Nadużyć Finansowych (OLAF)

Telefon: +32 2 29 85549

E-mail: olaf-media@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/anti-fraud/home_pl

[@OLAFPress](https://twitter.com/OLAFPress)

Chris JONES

Zastępca rzecznika

Europejski Urząd ds. Zwalczania

Nadużyć Finansowych (OLAF)

+32 2 29 91606

olaf-media@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/anti-fraud/home_pl

[@OLAFPress](https://twitter.com/OLAFPress)